

Meltem - İzmir Akdeniz Akademisi Dergisi'nin yeni bir sayısında buluşmak heyecan verici. Bu sayının araştırma bölümü, şehir ve bölge planlama, mimarlık ve iktisat alanlarından dört makale içeriyor. Tülin Selvi Ünlü tarafından kaleme alınan ilk makale "Doğu Akdeniz Liman Kentlerinde Kıyı: Volos, Patras, ve Mersin Üzerinden Bir Değerlendirme" başlığını taşıyor. Üç liman kentinin ağırlıklı olarak 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren küresel ekonominin belirleyiciliğinde girdikleri gelişim ve değişim süreçlerinin karşılaştırmalı olarak ele alındığı metin, kent-kıyı-kullanıcı ilişkisi çerçevesinde dikkat çekici çıkarımlar ortaya koyuyor.

İkinci ve üçüncü yazılar, İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Restorasyon Doktora Programı'nda Yıldız Salman tarafından yürütülen "19. Yüzyıl İstanbul'unda Kentsel Dönüşüm" dersi kapsamında üretildi ve İstanbul'un önemli yerleşim alanlarından biri olan Haliç'in farklı semtlerine odaklanıyor. Dersin yürütücüsü Yıldız Salman ve Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) Fen Bilimleri Enstitüsü Rölöve Restorasyon Doktora Programı'nda yer alan "19. Yüzyıl Osmanlı Kentlerinde Dönüşüm" dersinin hocası Ceylan İrem Gençer, bu iki makaleye ilişkin hazırladıkları sunuş yazısında yürüttükleri dersler kapsamındaki araştırmaları, tarihi çevre koruma alanındaki önemli isimlerden biri olan hocaları Nur Akın'a armağan ettiklerini belirtiyorlar. Merve Aslı Kara Yüksel tarafından kaleme alınan "İstanbul'da 19. Yüzyıl Kentsel Dönüşümleri: Kasımpaşa Örneği" başlıklı makale, Haliç'in kuzeyinde konumlanan Kasımpaşa semtinin 15. yüzyıldan itibaren gelişimine ve 19. yüzyıl batılılaşma sürecinde, tersanenin inşası ve diğer kentsel dinamikler etkisiyle yaşanan dönüşüme ışık tutuyor. "19. Yüzyılda Haliç'in Dönüşümü: Kâğıthane ve Alibeyköy

Yerleşimlerinin Durumu" başlıklı makalesinde Kübra Yaşar, Endüstri Devrimi neticesinde yaşanan yoğun sanayileşme çerçevesinde Haliç'i besleyen iki dere etrafında gelişen Kâğıthane ve Alibeyköy semtlerinin gelişim ve değişimine odaklanıyor.

Araştırma bölümünün "Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevresel Sektörler Ekseninden İzmir'e Bakış" başlığını taşıyan son makalesi, Pınar Börü ve Meneviş Uzbay Pirili tarafından hazırlandı. Börü ve Pirili, Dünya üzerindeki yaşamı günümüzde oldukça kırılgan hale getiren küresel iklim değişikliğinin sebep olduğu çevre felaketleri ve pandemi ortamının belirleyiciliğinde, üretim ve tüketim alışkanlıklarının sürdürülebilir kalkınma perspektifi çerçevesinde yeniden ele alınmasını öneriyorlar ve çevresel sektörler bağlamında İzmir'in potansiyelini tartışıyorlar.

Güncel bölümünde, Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı (UCLG) tarafından düzenlenen ve Bilbao, Jeju ve Buenos Aires kentlerinin ardından dördüncü kez İzmir'de gerçekleştirilen Kültür Zirvesi bağlamında, UCLG Genel Sekreteri Emilia Saiz ile yapılan söyleşiye yer veriyoruz. UCLG sürdürülebilir kalkınma üzerine çalışmalarında kültürün konumlandırılmasını, işbirliğine dayalı öğrenme ve küresel ölçekte yerel yönetimler arasında iyi uygulamaların paylaşımını odağına alan bir ağ kurulmasını amaçlıyor. Söyleşide Saiz, tanımlanan çerçevede UCLG tarafından uygulanan programlardan bahsediyor ve zirveden beklentilerini paylaşıyor.

İzmir Akdeniz Akademisi'nden bölümünde "Öncü Kent İzmir" başlıklı yazısında Gökçe Süvari, 2015 yılında İzmir'in, UCLG tarafından yürütülen Pilot Kentler Programı'nda yer almasından günümüze kadar geçen tarihsel süreç içerisinde yaşananları aktarıyor. Süvari,

Pilot Kentler ardından Öncü Kentler Programı ile devam eden süreçte yürütülen çalışmalar, Hazırlık Atölyesi, “Sürdürülebilir Kalkınma ve Kültür: 2030’un Neresindeyiz?” Webinar ve Atölye Çalışması, ve Öncü Kent Paydaşları Bilgilendirme Toplantısı başlıkları altında sunuyor. Kentsel tasarım konusunda önemli isimlerden biri olan Danimarkalı mimar Jan Gehl’in “Cities for People” isimli kitabının, 2020 yılının son ayında yayınlanan “İnsan İçin Kentler” isimli ve Erdem Erten tarafından hazırlanan çevirisi Alesta bölümünde değerlendiriliyor. Erten, “yaşam dolu, güvenli, sağlıklı ve sürdürülebilir kentlerin oluşturulmasının mümkün olduğunu” anlatan bu başucu kitabını bize, Gehl’in biyografisinden kesitler ve tarihsel süreç içerisindeki çalışmaları eşliğinde tanıtıyor.

2019 yılında “Döngü” temasıyla dördüncü kez düzenlenen İyi Tasarım/Good Design İzmir etkinliği, “Çizgisel gelişme anlayışına angaje olmayan, tüketim odaklı bir ilerlemenin nihai amaç olarak görülmediği bir tasarım uğraşı

mümkün müdür?” sorusunu tartışmaya açmıştı. Emre Gönlügür ve Aren Emre Kurtgözü editörlüğünde hazırlanan ve bu soruyu başlık olarak kullanan etkinlik kitabı 2020 yılının Aralık ayında yayımlandı. Gönlügür ve Kurtgözü’nün ifadesiyle “tasarım kültürünün bir kamu yararı meselesi olduğu fikrini” merkeze alan ve kolektif bir çalışma olan kitabın inceleme yazısını Damla Özer kaleme aldı.

Alesta bölümünde son olarak bir bibliyografya çalışmasına yer veriyoruz. Çalışmada Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı’nın Ulusal Tez Merkezi veri tabanında, “İzmir” ve “mimarlık” anahtar sözcükleri ile yapılan ve 2000-2021 yılları arası dönemi kapsayan tarama sonucu çıkan 56 adet doktora tezi yer alıyor. Bu bibliyografya çalışmasında; İzmir ve mimarlığın kesişiminde, 21. yüzyılın tanıklık ettiğimiz ilk çeyreğine yakın bir kısmı içinde, mimarlık ve mekân üzerine doktora tezi düzeyindeki birikimi ortaya koyabilmek amaçlandı. Sağlıklı günlerde keyifle okumanız dileğiyle...

---

H. GÖKHAN KUTLU | ULAŞ KILIÇKAYA

---